

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط القیم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جدیده مع المنوینیه

قبول او انورد

درج ایدیهین آثار اعاده او انورد

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و باطخاصه کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مدنی احوال و شؤون اسلامیه در بحث ایدر و هفته ده بر نشر انورد.

آبونه بدلی

سنه لکی

التی آیلنی

ممالک عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	۶۰۵	۳۰۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۷۷

۱۴ صفر اخیر ۳۲۸ پنجشنبه ۱۱ شباط ۳۲۵

اوچنچی جلد

پیدا اوله رق ، بالخاصه - آتیده بحث وابطال اولنه جفی اوزره -
(دوزی) کی اعدای حقیقتک عز وواسناد ایتدکاری هیستریا (سکیر
عاقی) استیلا ایدرک بوسوتون وجوددن دوشمسی، قوای دماغیه سنک
کرفتار انحطاط اولسی لازم کلیدی . اول آخر کنیدی لری الهامات
ربانیه وارشادات سبجانییه مظهر قلنسسه لردی مشهود و معلوم اولان
صبر و متانت خارقانه لری دوام ایده من، او حکیمانه تدابیرک اجرا وایفاسنه
مقتدر اوله مازدی .

رسالته قارشی ایفاسی ضروری اولان تجیلات و احتراماتی کنیدی طرفه
جلب ایتیبوده اختیار ذاتیسیله فوت ایدرک هرشیدن محروم قالسون .
کوزلری کور قولاقلری صاغیرایدن شدت تعصبه کرفتار اولانلر بوکاده
احتمال ویره بیلیرلر . اویله ایسه بو قدر شیئی دوشونه بیله جک ادراکه
مالک اولما نلره آرق (الله عقللر ویرسون) دیمکدن باشقه چاره من یوقدر .
(مابعدی وار) مناسرتلی اسماعیل حق

عصر سورة جلیله سنک تفسیری

تحصیل و تعلمک بعدالنبوه اولسی ایسه اصلا متصور دکدر .
چونکه نبوته عاقد احکام وحقائق بیلمدیک، انبیانک حائز اولسی
ضروری بولان اوصاف وکالات احراز ایدلدیکی حالده دعوای نبوته
نصل قیام اولور ؛ اوله هیچ برشی تعلم ایتش اولیان بر شخص امی
نبوت ورسالتی نه طریقه تصور ایدم بیلیر ! اصلی یوقدن بویله بر
دعوایه اجتناسار ایدنجه بیلمسی لابد اولان حقائق وحقائق کنیدیسنه
تماماً تعلم ایده جک بر استاذ کامل بوله جفی نه ایله کسیدره بیلیر ؟
ثانیاً بالاده ذکر اولنان محاذیر عقلیه بو تقدیره کوره دهها زیاده
کسب وضوح ایتدکدر . مثلاً ذات رسالتیناهیده بویله بر افتقار
و احتیاج فرض ایدلدیکی تقدیرده بعدالنبوه بعض ذوات ایله خلوت
ایتمسی ، بردفعه جک اولسون بر کیمسه دن تعلمده بولنسی مشاهده
اوله جق ، و بویله مهم و مابه الاستناد تدریساتده بولنان معلم بالجله اصحابه
تفضیل، حتی وصیت خلافتله قدری تجیل اولنق بر امر طیبی اوله جق
ایدی .

شمعی ایرادی معتاد بر مسئله قالیور که نزهیه کیتسم ، نرده
بولنسم هیچ ایسته مدیکم حالده حل وایضاحی ایچون بر چوق ابرامه
هدف اولیورم . بو مسئله ده کسب و اختیار مسئله سی، افعال اختیاریه نك
عبده ، یا خود خالق عبده نسبتی مسئله سیدر . طیبی انکار ایدم که
کرك مسلمانلق ایچون ، کرك مسلمانلر ایچون بوندن خطرلی بر مسئله
اوله ماز . شو قدر وار که زمانک ، حادثاتک انقلابی بو عظیم مسئله ده
انسانلرک قبله کاه حقیقته توجه ایتسنه ، کتاب الله ، اثر بییه مراجعت
ایلسنه پک بیوک مدار اولمشدر .

الحاصل اصحاب کرام ایچنده رسول اکرمک امرلرینه انقیاددن
استنکاف ایلین ، مجلس سعادتلرنده بولنه رق کلمات حکم غایاتندن
ستفاده مسارعت کوسترمه یی بر فرد بولمادیغی امر قطعیدر . مقام
رسالته عرض تعظیبات بابنده کافه سی یکسان ایدی . هیچ بر صحابی بو
وظیفه ده تقصیر و تکاسل ایتزدی . اگر تأسیس نبوت خصوصنده خدمت
واقع ، بلکه عنایت خارقه سی سایه سننده تفرد ایتش بر استاذ ، بر
مدیر بولنسه ایدی بویله مساواته قائلانماز ، امتیاز مخصوص طلبندن
کیزو طور مازدی . حالبوکه هیچ بروقت بویله بر دعوای تفرد قیام
ایدن اولما مشدر . جمله اصحاب کرامک اقرار و اعترافلریله ثابتدر که
اونلرک مأخذ علوملری کتاب الله ایله احادیث نبویه دن عبارتدی . ایچلرنده
کتاب وسنتدن مقتبس بولنان علومک غیری بر علم ایله ممتاز بر فرد
معروف دکلدی .

انسانلرده بو ایچندن چیقلماز مسئله یه دالمق ایچون کوریلن
انهماکده صبرک ضعیفی ، یا خود فقدانی انواعندن بر نوعدر . وجدان
شهادت ایدر ، حسده بو شهادتی تأیید ایلر که : بر آدم ایله قیلجی
قالدیر سده باشقه سنه اوروب اولدورسه ایشته قاتل اودر . وقعه یی
کورن ، خبر ویرن «فلان فلانی اولدردی ، یا خود اوردی ، یا خود تجاوزده
بولندی» دیر ، بناءً علیه افعالک هانکی عباددن صادر اولمش سه اوکا
نسبتی لازم کله جکی مباحثه یه ، مناظره یه محتاج مسائلدن دکدر .
قرآنده (بما کنتم تعملون) ، (وما اصابکم من مصیبه فمأ کسبت
ایدیکم) کی بر چوق آیات کریمه وار . صوکره (والله خلقکم وما
تعملون) آیتی ده وار که بونکله احتجاج ایدیورلر .

برده اگر بالفرض عصر نبویه بویله بر حکیم ذیشان ، معلم عظیم
الاقران موجود اولسه ایدی رسول اکرم حضرت تلرینک اعلان رسالت
بیورملرندن اول علم و فلسفه ایله مشهر اولق ایجاب ایتزمیدی ؟
البت ! او حالده بودرجه اقتدار واهلیت صاحبی بر ذات کنیدی منافعی
تقدیرده اوقدر بی تمیز تخمین اولنه بیلیرمی که کنیدی نفسی معدوم
منزله سنه تنزیل ایدوبده دعوای نبوتی شاگردینه ترك ایتسون . مقام

اگر بوراده کی (تعملون) دن مراد بالذات عملدر دیمش اولسه ق
ینه عمل انسانلره نسبت ایدمش اولور . ذاتاً شریعتک بتون احکامی
بو اصل اوزرینه قائمدر . اویله یا ، اگر عیدک فعلی کنیدیسنه عاقد
اولسه ایدی او فعل ایله مکلفیتی باطل اولوردی . زیرا بر شخصک
قدرتی خارجنده بر ایشی ایشلمکه دعوت اولنسی ، کذلک اراده
واختیارینک مداخله سی اولمایه جق بر تکلیف ایله مکلفیتی معقول
اوله ماز . اگر قاتلک فعلی کنیدی فعلی اولسه ایدی جزای قصاص
ممتنع اوله رق بزم ایچون او جزانک کافل اولدینی حیات قالمازدی .
ایمدی عقل ، شریعت ، حس ، وجدان عیددن صادر اولان فعل
عیدک کنیدی فعلیدر حکمنده مجتهددرلر . بتون اشیانک جناب حقه
راجع اولسی ، کذلک ممکناتک وجودی جناب حقه نسبتی اعتباریه
اولوب بو استناد اولمدقه ممکنات ایچون موجودیت متصور اوله مامسی
دلیل ایله ثابت حتی بدهات درجه سنه واصل اولان شیردندر . بونک

اینانمورلر. هایدی باقلم بونلرله مؤمن اولان اقوامی مثلا مسلمانلری بر مقایسه ایت ؟

بو سؤالی شویله دفع ایدرز : کوز اوکنده کی اقوامک برقسند کوریلن سعادت ظاهریه اوزافدن سرباک پارلاماسنی آکدیررکه یاننه یاقلاشیلنجه هیچ برشی اولدینی کوریلور . (ماقس نوردو) بر اثرند شویله سویلیور : « انسانلر اوتدن بری حقیقی آرامشلی ، دائمده آراقدردرلر . لکن آرادقلری غایتدن هیچ برزمان شمیدی قدر اوزاق دکدیلر . هانکی عائلهک قیوسنی چالوبده بو یوویه سعادت اوغرادیمی دیه سورسهک ایچریدن کلن برسس : ایسترایسهک بر بشقه قیوی چال ، آردیغک شی بزم اویمزه اوغرامدی . دیر . »

مؤلف بو سوزلری نهدن صکره سویلیور بلورمیسکز؟ بوتون اوروپا اقوامک بولندقلری حالی ، احوالک سعادت ، محرومیت ، نسیله موقعنی ذکر ایتدکدن ، احوال عمومی اجالا بیلدیردکن ، ازلرینه چوکه جک مصائب صایدقن ، مدنیتده کنیدیلرینه یقیسه مین اقوامی بیله آجندیره جق ، اولرک ائینه اقتفادن واز کچیره جک قدر الیم بر موجودیت ایچنده بولندقلرینی سویلدکن صوکره مؤلف بو فلاکتله سبب اوله رق غریبلرک حقن تبعادینی ، باطله تمایلی ، طلب ثروتده صبر وقاعتدن محرومیتنی ، هوسات شهوانیه آرقه سنده پویان اوله رق بو سائق بوتون ارامینه قارشى مفرط بر مطاوعتی ایراد ایدیور .

بوتون بونلرک منشی کنیدیلرینک هر شی یارادان ، ذوی الحیاتک رزقنی کامل اولان ، موهوب اولدقلری قوت مقدارنجه کسبلری اسبابی تقدیر ایدن آله واحده اعتماددن محرومیتلری در . اکر عینی فلاکتک زاپونلری نه قدر متأثر ایتدیکنی ، پتپرستلکدن متولد اولوب روحده اطمینان ، قلبده سکوندن اثر بر اقیان اوهامک اوللری نه قدر متألم ایتدیکنی بیلمش اولسه ایدک بو قومک مسعودیتنه حکم ایتک سنک ایچون بر آرزو اولوردی .

شاید اولرزه سعادتن بر اثر وارسه اوده تواصی بالصبرک ، یاخود امانت کبی ، صدق کبی ، علوهمت کبی ، احقاق حق کبی اعتلای شانه ، اکتساب عزته مدار اولوب جناب حق طرفندن بو حیات فانیه ده کی سعادت و سیله اتخاذ اولان بعض اعمال صالحه سایه سنده در . مؤمن اولانلرک - اکر وارسه - حالنه کلنجه بوده آیات کریمه ده وارد اولان حکمه مخالف دکدر . زیرا هیچ بر عاقل : سعادت ، ثروتدن ، رفاه معیشتدن عبارتدر ؛ ایسترسه قلب آتش یأس و المایله یانین دیمز ؛ سعادتدن بویله بر معنی آکلاماز . بلکه سعادت روحک سکونی ، قلبک راحت ، وجدانک اطمینانی ، انسانک الله کچن مال حلاله حقیقی بر صورتده قناعتی ، آرزو ایتدیکی شیئ استیصال ایچون چالشمسی ، سبک یولی بیله رک صکره مساعیسنک متمر اولمسی ایچون کنیدیسنی او یوله سوق ایدن هادی حقیقیه ربط قلب ایتسیله قائمدر .

هیچ شبهه ایتمکه هانکی قطعه ده بولنورسه بولونسون ، هانکی

کبی سوزلر قدرت الهیهک عظمتی بحثده دائما ایراد اولنور . اکر الله ایسترایسه بزه ویرمش اولدینی قدرت اختیاری سلب ایدرکه هر کون کوردیکمز بر حالدر . مثلا بر شیئی تدبیر ایددرزده صکره اولی الله ایددجکمز زمان اولجه حساب ایتدیکمز بر جوق مانعلر ظهوره کلیر . کذاک بر ایشه باشلارزده اکالنه قدرتمز یتمز . بو مسائلک هیچ بریسی جای نزاع دکدر . علم الهیهک اولمشه ، اوله جغه شمولی دلیل ایله ثابت اولان ، ارباب دیانت عنندده شبهه کتورمین حقاقتدندر .

بناءً علیه جناب حقک هر شیئی بیلدیکی کبی یراتمن اولدینه اعتقاد ایتک ، انسانک کنده بده بدیهی اولدینی اوزره نفسندن صادر اوله جق اعمالک یینه کنیدیسنه نسبتی اقرار ایتک ، نفسنده وجودینی حس ایتدیکی اختیاری استعمال صورتیه امر الهیهکی یرینه کتیروب منبهدن صاقمق مسلمه واجب اولور . بوندن ده ایلرینه انفاذ نظره قالدیشمق اوزرینه کرکمز . ذاتاً مشرکک (لوشاء الله ما اشرکنا ولا آباؤنا ولا حرمننا من شیئ) طرزنده کی ادعای طرف حقن مردود اولدینی کبی معناسی متواتر بر جرق احادیث شریفه انسانلری قدره ، اسرار قدره دالمقن نهی ایتشد . اکر عبد بحق صبر ایتش اولسه ایدی ، جناب حقک کنیدسی ایچون تعین ایتش اولدینی حده کلنجه اوراده توقف ایدردی ده انسانلره من طرف اه کوسترین حدود الهیهکی تعدی ایچون بویله انهماک کوسترمزدی . بن بومسئله حتمده ده فضل سوز سویله جک دکم . چونکه اوزمان صابرن زمره سندن چیقمش ، اسرار قدره دالانلرک آره سنه قائلش اولورم .

سائقه هوسه تبعیتله عبدک فعلی اولدینه اعتقاد لازمدر . وهمنده بولان کیمسه کتاب الله مخالف ایتش ، رسول الله قارشى عصیان کوسترمش اولور . سوزمده الله استناد ایتک شرطیه سویلرمکه بویله بر وهمه قائل اولان آدم دین الهیدن خروج ایتش ، شریعت الهیهکی معطل بر اقمش اولور . احوالده مؤمن بالله اولان بوسوزی سویلکدن حذر ایتلیدر . جناب حقن نیاز ایدرمکه جمله مزى صلاحی موجب اعماله سوق ایتسون ؛ فضل و کرم الهیهکی سایه سنده بزه تواصی بالحق ، تواصی بالصبر ایچون توفیق ویرسون .

شمدی بعضیسنک خاطرینه شویله بر سئوال کلیر : اکر بو سورة جلیله ذکر اولسان شی افراد مکلفیندن هر بری حقنده جاری بر حکم ایسه ، اکر بو صفاتی حائر اولیان انسان دنیاده ، یاخود آخرتده یاخود هر ایکسندده بر نوع خسرانه محکوم ایسه ، اکر بو صفتلردن بیوک مقیاسنده نصیبه دار اولانلر بو خسراندن یقایی قورتاریورسه نصل اولیورده بو دنیاده مسعود بر جوق غیر مؤمنلر ، سعادتدن محروم مؤمنلر کوریلورز ؟ ایشه مثلا زاپونیا لیلرک حالی میدانددرکه کنیدیلری پتپرستدرلر . کذاک اوروپا لیلرک قسم اعظمی کوزیمزک اوکنده درکه ایچلرندن پک چونغی نه الله ، نه پیغمبرلره

مَنَاقِبُ سَيِّدِنَا

— مابعد —

وَأَمَّا جَدُّهُ وَقَدْ فَصَّلَتْهُ

وَبِهَامَنْ فَصَالَهُ الْبَرَاءُ

حلیمه انی ممدن کسه رک جدینه کتوردی، حابو کرسول اکرمک ممدن کسلسندن ناشی حلیمه ده شدت تألم وار ایدی. حلیمه سعیده اوظفل محترمی ممدن کسدکدن ایکی ویا اوج آی یکمسی اوزرینه بیت آئیده ذکر اولنان سبیدن ناشی جدی عبدالمطلب حضرتلرینه کتوروب تسلیم ایتدی و فقط رسول اکرمک رضاعی حسبله نزدنده خیرات وبرکاتک توالیسنی مشاهده ایدن حلیمه مدت رضاعک نهایت بولسندن طولانی ذاتاً پک متألم ایکن بسبتون مستغرق آلام واکدار اولدی.

حلیمه نك رسول اکرمی جدینه اعاده سی ایکی کره وقوعه کلشدر. برنجیسی رسول اکرم افندمن ایکی یاشنی طولیدیردینی زمان ایدی بونک سبی برشیر خوار مدت رضاعنی ا کمال ایتدیکی زمان افی ولیسنه اعاده ایلک مرضعه لرحه معتاد اولسی ایدی حلیمه ده عادت وجه ایله رسول اکرمی ایکی یاشنی طولیدیردقه عبدالمطلب حضرتلرینه اعاده ایتش ایسه ده مشارالیه حضرتلری حلیمه یه رسول اکرمک فراقی کران کلدیکنی کورمسنه و بوارالق مکده ظهور ایدن و بادن سلامتی ملاحظه سنه منی تکرار رسول اکرمی حلیمه یه ویرمش ایدی. ایکنجیسی رسول اکرم افندمن ایکی یاشنی بتوروب اوزرندن ایکی ویا اوج آی دها کچدیکی وقت شق صدری ایچون کلان ملائکه کرامی حلیمه طائفه جن ظن ایلسیله اول وقت وقوع بولمش و بودغه رسول اکرمی جد امجدی، نزدنده بقا ایدوب حلیمه یه اعاده ایلدیکنندن حلیمه حضرتلری متأثر اوله رق حبیب خدادن مفارقت ایلش ایدی. ناظم حضرتلرینک «وقد فصلته» قولنه نظراً بوبیتدن برنجی اعاده ذهنه تبادر ایدیورسه ده بیت آئیده «اذ احاطت به» جمله سیله واقع اولان تقییده ویا تعلیله و بوندن بریت صکره دخی «فارقه کره» دیه جناب حلیمه نك حبیب خدادن مفارقت ایلدیکنی تصریح ایتسنه کوره مقصدی ایکنجی اعاده یی ذکر و بیان اولغله بوبیت ظاهرندن صرف ایدیلوب ایکنجی اعاده یی حاکی اولق اوزره شرح ایلدی.

برروایت کوره حلیمه سعیده رسول اکرمی جدینه دکل والدیه سنه کتورمشدی. فقط جد اصل اولدیغندن و برده رسول اکرمک والدیه جد امجد نبوی ایله مشاوره ایتدکجه برشی یا پمدیغندن ناظم حضرتلری بلکه بوملاحظه به منی اولمی در که جد پک رسولی ذکر ایلشدر.

قومک ایچنده ظهور ایدرسه ایتسون، تعریف ایلش اولدیغمز طرزده کی بر مؤمنده سن بویله بر اطمئنان بوله جقسک. لکن دمن ایراد ایلدیکنز مثل مسلمانلرک عمومیتی حقنده در. ایشته هیچ بر لائیک لومندن قورقماقی شرطیله س ویلیورم که بونلرک ایچنده بحق مؤمن اولان، اعمال صالحه ده بولنان، تواصی بالحق، تواصی بالصبر فر. یضه لرینی برینه کتیرن هم کندی نفسندن هم خالقندن خوشنوداوله جفی کی سعادتدن محروم بر طائفه ایچنده بولنسه اوینه مسعوددر؛ نفهای قوم ایله محاط اولسه اوینه حکیمدر. شقای یعنی حرمان سعادتق انجق باشقه لرینک ارواحنه منطبع اشکالک کندی آینه قلبنه انعکاس ایدن صورتلریله طائیر. بقیه مسلمینه کلنجه اگر خاسر ایسه لر خسرانلری شودرت رکفی غائب ایتش اوللرندن ناشیدر.

اوله یا! ایمانی اله آلیرسه ق بونلر اونک یالکز لفظیله، برده بابالرندن آنالرندن توارث ایتش اولدقلری عبارات وصور ایلها کتفا ایتشلر؟ معنای ایماندن هیچ برشی قلبلرندن، روحلرندن پرایتمه مش. توحید باری خصوصنده اک ایلری کیدنی بیله وسیله کی، واسطه کی هیچ بر صورتله تأیید خدایه مظهر اولمایوب صرف کندی اختراعی، کندی تزویزی اولان بر طاقم اسمی والقب آلتنده اشرا کده اک اوکده بولونیور.

اعمال صالحه کلنجه عوام مسلمینک کافه سنده، خواصنک قسم اعظمنده کورولن حسد، عداوت، عظمت، جهالت، عطالت، کی نقائصه نصل جمع وتالیف اولنه بیلیر؟

تواصی بالحق، تواصی بالصبره کلنجه میدانده بوندن ده هیچ اثر کورولمیور. میدانده کی منکراتی کورییورلر، عقائده کیرمش فسادی حس ایدیورلرده هرکس کوردیکنه، طویدیغنه قارشو سکوتی محافظه ایدیور. کویا آرالرنده ارتباطدینی یوقش، کویا دینلرنده خیر خواهانه نصیخته داعی نصوص وارد اولماش. شاید بری دیکرینه حقلی بر نصیخته بولونه حق اولسه برکی قیامتی قویارییور، کندی قدری تنزیل ایدیلش، حقنه حرمت اولونماش تلقی ایدیور. باشقه لریده بوزواللی ناصحک حرکتی تقییح ایلور. پک اعلا، بوحالده کی بر قوم خسرانده قالمزده نه اولور....

اگر بوقوم دینه رجوع ایتسه ده شودرت اصل متنی ایفا ایلش اولسه کوروردیکز که جناب حق (وعدالله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم ولیکن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیدلنهم من بعد خوفهم انما یعبدون لی ایشرکون بی شیتا) طرزنده کی وعدالهیسنی ادا ایدردی ده اولجه بیان بیورمش اولدینی (ومن کفر بعد ذلک فاولئک هم الفاسقون)، (ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم) صورتنده کی تهدید وانذارک احاطه سندن مسلمانلر مصون قالیردی.

مرحوم شیخ محمد عبده

محمد عاکف

صوک